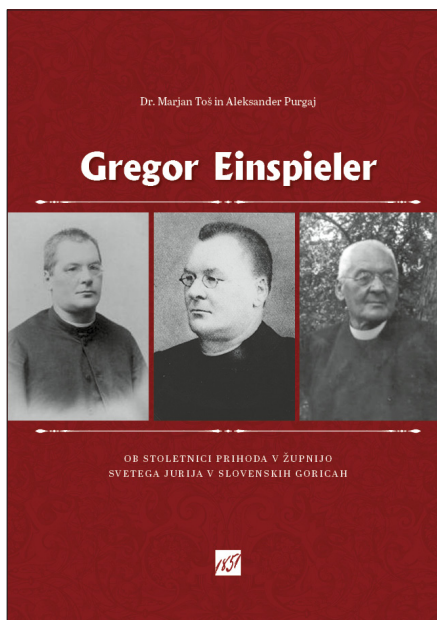

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

— Prva slovenska založba —

MARJAN TOŠ IN ALEKSANDER PURGAJ: GREGOR EINSPIELER

Podatki o knjigi

- Naslov: Gregor Einspieler
- Podnaslov: Ob stoletnici prihoda v župnijo Svetega Jurija v Slovenskih goricah
- Avtorja: dr. Marjan Toš in Aleksander Purgaj
- Urednica: dr. Tanja Ozvatič
- Format: 165 mm x 235 mm
- Vezava: trda
- Število strani: 104
- S slikovnim gradivom, tudi Pokrajinskega arhiva Maribor in Nadškofijskega arhiva v Mariboru
- ISBN: 978-961-278-616-8
- Darilna izdaja
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba v sodelovanju z Občino Sveti Jurij v Slovenskih goricah
- Leto izdaje: 2022

Kontakt

Uredništvo

T 03 426 48 00

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Vodja Slovencev na Koroškem – dobri striček od Svetega Jurija v Slovenskih goricah

V letu 2022 mineva sto let, odkar je v župnijo Sveti Jurij v Slovenskih goricah za župnika prišel zavedni koroški rojak Gregor Einspieler. Ob tem jubileju se je Občina Sveti Jurij v Slovenskih goricah v okviru projekta »Park spominov« odločila, da domači in širši javnosti predstavi njegovo težko življenjsko pot. Ob odkritju obeležja novembra 2022 v Jurovskem Dolu tako izhaja tudi priložnostna monografija, ki predstavlja bistvene obrise Einspielerjevega roda in dela ter podrobnosti iz petletnega župnikovanja pri Svetem Juriju v Slovenskih goricah.

Gregor Einspieler se je rodil 10. 3. 1853 v Svečah pri Bistrici v Rožu, po gimnaziji in bogoslovju v Celovcu je kot kaplan in župnik služboval v koroških farah in bil od 1907 tudi prošt v Tinjah, od tam pa je 1919 zaradi napadov nemških nacionalistov moral pobegniti v Pliberk. Po plebiscitu 1920 je bil prisiljen Koroško zapustiti, 1. 6. 1922 pa je postal župnik pri Svetem Juriju v Slovenskih goricah, kjer je 18. 6. 1926 obhajal zlato mašo. V večnost je odšel 28. 4. 1927 in je ob tamkajšnji cerkvi tudi pokopan.

Kljub temu, da je župnijo Svetega Jurija vodil le pet let, je v njej pustil sledove in dediščino, ki so vredni spoštovanja. Vzorno je opravljal ne samo dušnopastirsko službo, temveč z mnogimi nasveti pomagal ljudem pri premagovanju vsakdanjih težav in se kot »dobri striček« znal približati tudi mladim. Vzorno je skrbel za knjige Mohorjeve družbe, saj je bil v Celovcu tudi družbin odbornik, bil pa je tudi ponosni lastnik kavnega servisa pesnika Franceta Prešerna.

Gregor Einspieler je bil nečak Andreja Einspielerja, soustanovitelja Družbe sv. Mohorja, narodnega buditelja, vodilne politične osebnosti koroških Slovencev in poslanca v koroškem deželnem zboru. Po stricu Andreju je Gregor Einspieler prevzel njegovo politično dediščino, vodenje koroških Slovencev in vse do konca izhajanja 1920 lastništvo glasila *Mir*. Bil je tudi nadomestni deželni poslanec velikovškega okrožja (1888–1902), marca 1890 pa med ustanovitelji

in prvi predsednik Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Bil je velik borec za šole s slovenskim učnim jezikom ter zagovornik interesov Slovencev in katoliške stranke.

O avtorju

Dr. Marjan Toš (1947) je profesor zgodovine in geografije, raziskovalec dogajanja med 2. svetovno vojno in po njej, novinar in publicist. Od leta 2001 je bil zaposlen kot kustos v Pokrajinskem muzeju Maribor in vodja Kulturnega centra Sinagoga ter prvi direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor. Že desetletja se ukvarja tudi s krajevno zgodovino Slovenskih goric, uredil je številne zbornike in monografije. Velik del njegovega opusa je vezan na generala Maistra in njegov čas, je tudi avtor raziskav o žrtvah vojnega nasilja 1941–1945 v osrednjih Slovenskih goricah. Kot pronicljiv raziskovalec novejša nacionalne zgodovine je pogosto predaval na različnih strokovnih srečanjih in okroglih mizah, na katerih je izpostavljaj tudi veliko skrb za krepitev nacionalne identitete in slovenskega domoljubja med mladimi. Tudi po upokojitvi 2014 ostaja vpet v projekte s področij judovstva, holokavsta, romskega genocida itd.

Aleksander Purgaj (1964) je ljubiteljski zgodovinar, katerega družinske korenine segajo v občino Sveti Jurij v Slovenskih goricah. Med drugim je v arhivih odkril povest profesorja mariborske klasične gimnazije Rudolfa Gustava Puffa *Zvesta Slovenka* (1844), napisano v stari nemščini in gotici, ki velja za najstarejšo pripoved iz Slovenskih goric; tako jo je iztrgal pozabi, saj je v knjižni obliki izšla leta 2017. Z Mileno Kokol je tudi soavtor knjige *Ivan Roškar, Narodni politik iz Slovenskih goric* (2019).

Iz knjige

